

— Opozarjamo na današnje priloge največje jugoslovenske tovarne volnenih izdelkov Vlada Teokarović & komp., Paračin, katera je otvorila svojo detailno prodajalno v Ljubljani, Gradišče 4.

— II. kongres učiteljskega ferijalnega saveza. V mesecu avgustu se je vršil ob priliki letovanja jugoslovenskega ferijalnega učiteljskega v koloniji v Veliki Ili. kongres UFS. Glavni poverjenik in poverjenik za dravsko banovino tov. Mrovlje Slavko je po otvoritvi kongresa predlagal vdanostni brzojavki Nj. Vel. kralju Aleksandru in ministrstvu prosvete, kar je bilo z navdušenjem sprejeto. V svojem poročilu je uvodoma omenil, da bi se moral vršiti letos jubilarni kongres po sklepu I. kongresa, ker obstoja ferijalna ideja že deset let med jugoslovenskim učitelstvom. Radi sodebne krize predlaga, da bi se vršil po sklepu »Upr. odb.« jubilarni kongres l. 1934. V svojem poročilu je nadalje omenil, da je poleg pet uspešnih ekskurzij po naši državi in v ČSR letovalo ob najugodnejših finančnih pogojih preko 300 jugoslovenskih učiteljev na našem Jadranu. V bližnjem času namerava »Glavni pov.« urediti drugo kolonijo v Sloveniji (Rogaška Slatina, Kamnik) poleg že obstoječe kolonije na Jadranu. — Iz poročila »Nadzornega odbora«, ki ga je podal tovariš Smeš Zornepold, je razvidno, da znaša celokupni promet preko 100.000 Din in da znaša vrednost inventarja ca. 22.000 Din in pri tem upoštevajoč, da Upravni odbor UFS ni prejel od nikoder nikake finančne podpore. Predlaga »Glavnemu poverjenikstvu« absolutorijo za vestno delo, kar je bilo enoglasno sprejeto. Kongres pa je izrekel glavnemu poverjeniku in ustanovitelju UFS tov. Slavku Mrovlju še posebno zahvalo za njegovo požrtvovalno in uspešno idealno delo. Po poročilih banovinskih poverjenikov so bila sprejeta nova pravila, po katerih je bilo predlagano za organizacijo ime: »Jugoslovensko ferijalno letovišče učiteljev osnovnih in meščanskih šol«. Po sprejetju pravilnika je bil enoglasno izvoljen za glavnega poverjenika in za poverjenika dravske banovine tov. Slavko Mrovlje, za savsko banovino tov. Jurkovič, za zetsko tov. Gvozdenovič, za vardarsko in moravsko tov. Vukašinovič, za drinsko tov. Čelikovič, za dunavsko banovino in mesto Beograd tov. Atanackovič, za vrbasko in primorsko banovino je opolnomočil kongres glavnega poverjenika, da imenuje poverjenika. Po volitvah v »Nadzorni odbor« in po slučajnostih je glavni poverjenik zaključil lepo uspehi II. kongres, pozivajoč članstvo, da naj bo še bolj trdna opora »Glavnemu poverjenikstvu« pri njegovem idealnem delu med jugoslovenskim učitelstvom!

#### Resolucije udeležnikov telovadnega tečaja v Crikvenici.

1

Podpisani učitelji(ice) iz vse kraljevine Jugoslavije, udeležniki I. učiteljskega ferijalnega tečaja iz predmeta telesne vzgoje po sokolskem sistemu v Crikvenici od 1. do 28. avgusta 1932. predlagajo sledečo

#### resolucijo:

Z zakonom o narodnih šolah od 5. avgusta 1929. predvideno je, da se na osnovnih šolah poučuje kot 14. predmet učnega načrta telovadba po sokolskem sistemu. Ker učitelji narodnih šol nimajo dovoljne pripravljenosti za ta predmet, a z naredbo ministrstva prosvete se odredjuje sodelovanje v sokolskih edinicah, zlasti v naraščajočih in prosvetnih odsekih, je zato priredilo Jugoslovensko učiteljsko združenje (sekcija za Savsko banovino) ta prvi tečaj z namenom, da se učitelji v tem predmetu pripravijo za izpeljavo fizične vzgoje po sokolskem sistemu v šoli in izven šole. Udeležniki tega tečaja so uvideli veliko važnost in korist tega tečaja ter zaradi tega predlagajo:

1) Da se tečaj takega značaja obdrži na večjih mestih naše domovine vsako leto v čim večjem številu tako, da bi se teh tečajev čim preje udeležil večji del učiteljskega

2) Da naj taki tečaji trajajo najmanj dva meseca, a prireajo naj se preko celega leta, ter da bodo pod protektoratom ministrstva telesne vzgoje, a z odobrenjem ministrstva prosvete.

3) Tečaje naj vodijo učitelji-strokovnjaki, ki dobro poznajo potrebe telesne vzgoje in delo v šoli in izven šole. Naše mišljenje je, da za take tečaje odgovarja brat, šolski nadzornik in tovariš Dušan H. Bogunovič, učitelj telovadbe na učiteljsku v Zagrebu.

4) Da naj ta državna oblast pripomoč za take tečaje in to:

a) honorar učiteljem;

b) dopust pred prihodom, za čas tečaja in po tečaju.

5) Da naj se ne omeji starost pri sprejemu v take tečaje, ker morajo ta predmet poučevati vsi učitelji — brez ozira na starost.

6) Želeti je, da se tečaji take vrste zaključujejo z izpitom pod predsedništvom odposlanca-strokovnjaka ministrstva za telesno vzgojo in da se dobe spričevala z ocenami.

7) Da se učiteljem, ki dokončajo take tečaje da prednost, da bodo učitelji telovadbe na meščanskih in sličnih šolah, ker imajo strokovno znanje pridobljeno na takih tečajih; a pedagoška sposobnost omogočuje boljši uspeh onih, ki prihajajo iz drugih stanov, a brez pedagoške sposobnosti.

To resolucijo predajamo JUU, sekcija za Savsko banovino s prošnjo, da jo preko glavnega odbora izroči ministrstvu prosvete in ministrstvu za telesno vzgojo.

V Crikvenici, dne 29. avgusta 1932.

#### Šlibar Olga, Ljubljana, Stari trg 21

Manufaktura vseh vrst po znižani ceni. Izrabite priliko!

#### Osebnne zadeve.

—i S kraljevim ukazom so imenovani: 1. Bantan Ana iz Rakovca za učiteljico v Spitalu. 2. Berden Franc iz Novega mesta za učitelja v Zgornji Šiški. 3. Berlan Julija iz Trebnjega za učiteljico v Dolnjem Logatcu. 4. Bernetič Valerija iz Čateža za učiteljico v Brežicah. 5. Cirkelbah Viljem iz Trebnjega za učitelja v Primskovu. 6. Čander Martin iz Dola za učitelja v Hrastniku. 7. Črnigaj Slavko iz Stopre za učitelja v Storah. 8. Est-Delak Mara iz Zgornje Šiške za učiteljico v Ljubljani V. m. 9. Gornik Alojzija iz St. Ilje za učiteljico v Mozirju. 10. Kuralt Antonija iz Predvorja za učiteljico v Križah. 11. Lampret Fortunat iz Borovnice za učitelja v Ljubljani s tem, da vrši službo pri prosvetnem oddelku kralj. banske uprave dravske banovine. 12. Lendovšek Ljuba iz Zagorja za učiteljico v Škofji Loki. 13. Mervič Jožica iz Ribnice za učiteljico v Novem mestu. 14. Mihler Ivan iz Vrhnik za učitelja v Ljubljani s tem, da vrši posle pri prosvetnem oddelku kralj. banske uprave dravske banovine. 15. Mlekuz Vekoslav iz Viča za učitelja v Ljubljani II. 16. Musar Fran iz Smarja-Sap za učitelja v Zidanem mostu. 17. Podbršek Alojzija iz Trbovelj za učiteljico v Trbovlje-Vode, dež. škola. 18. Prelog Matilda iz Murske Sobote za učiteljico v Mariboru, III. deš. šola. 19. Razpotnik Alojzija iz Zidanega mosta za učiteljico pri Sv. Marjeti. 20. Sosič Edvard iz Marjanca za učitelja v Puconcih. 21. Šeme Ana iz Smarjete za učiteljico v Dolnjem Logatcu. 22. Šerbec Josip iz Mute za učitelja v Črmošnjicah. 23. Troha Elica iz Zavrča za učiteljico v Blagovni. 24. Urbanc Katka iz Stične za učiteljico v Ljubljani, Lihtenurnova šola. 25. Vizjak Ljudmila iz Štrekljencev za učiteljico v Litiji. 26. Velikonja Josip iz Spodnje Poljskave za učitelja v Pragerskem. 27. Volčjak Franica iz Peteševca za učiteljico v Hočah. 28. Vrtovec Ciril iz Sv. Je-

na pomočnica. Nič prisiljenega, vse iskreno, kakor doma med svojci.

Po končanem obedu se naši malčki in »študentje« (bila je nedelja) razgovore s tov. upravnikom in »mamo«, kam bodo šli na odidih. »Študentje« se gredo kopat, mlajši na izprehod, eni bodo doma; — oni mali spremi mamo, ki ga je prišla obiskat. Po kratkem odmoru in počitku dobe kopalec s sabo malce, ker se bodo vrnili nekoliko kasneje.

Le še nekaj trenutkov in v dosedaj živahnem domu zavladala mir. Doma ostali se uče, drugi igrajo, stari pa posedimo v obdani in modrujemo, kaj in kako, da bo naš dom, ne le samo dom naših malih, ampak res pravi dom vsega učiteljskega, ki se bo zatekalo pod njegovo streho kadarkoli, kakor domov. Zvedel sem, da je pokrenjeno vse, da bodo dobili učitelji za primerno odškodnino v domu prenočišče in hrano.

Menda sem bil prvi deležen prijazne in domače gostoljubnosti našega doma. Kmalu nisem doživel tako prijetnega dneva, kakor je bil moj prvi obisk v prvem domu, ki si ga je postavilo naše učiteljsvo. Želel bi le, naj noben tovariš, pa tudi tovarišica ne zamudi lepe prilike, ko se bo mudil v Mariboru, da ne bi obiskal našega prvega doma in naših malih v njem. Prepričan sem, da bo zadovoljen, kakor sem jaz, da se bodo razpršili morebitni pomisleki in predsodki. Začutil bo nujno potrebo, delati na to, da dobi tudi Ljubljana čim prej svoj dom.

Tovariši od severne meje, postavili ste krepak steber k naši vseobči stanovski zgradbi. Prišli ste od idealnih stremeljenj na realna tla in pokazali, kaj zmore vztrajnost, požrtvovalnost in skupnost.

Jaz vam čestitam!

Sk—

derti za učitelja v Loki pri Zidanem mostu. 29. Zega Nikolina iz Dola pri Ljubljani za učiteljico v Škofji Loki. 30. Zolnir Oskar iz Cinkovca za učitelja v Mariboru. 31. Černuš Karel od Sv. Duha za učitelja v Sostrem.

—i Prevedeni so iz pripravniške v IX. skupino: Mate Marija, učiteljica v Sv. Gotardu, Kranjec Ivanka, učiteljica v Vel. Polani in Ponikvar Stanko, učitelj v Zagorju ob Savi.

#### Učiteljski pravnik.

—§ »Pregled dospelosti poviškov plače in pravice do višje položajne skupine v šolskem letu 1932./33.« je naslov tiskovine, ki naj si jo nabavi vsak neposredni starešina, da bo imel točno evidenco.

—§ »Moji prejemki v šol. letu 1932./33.« je tiskovina, ki naj si jo nabavi vsak tovariš (ica) in jo izpolni ter vpiše prejemke vsak mesec iz plačilnega seznama. Tiskovini se dobita v knjigarnah Učiteljske tiskarne v Ljubljani in Mariboru.

—§ Tovariše predsednike, ki so nakazali znesek za lanske »Pregled dospelosti poviškov«, kakor je to storil logaški tovariš potom sekcije, prosim, naj mi to sporočijo in sicer dan, kdaj se je to zgodilo. — V. G.

—§ Službena doba — ugotovitev. § 274. uradniškega zakona, ki je stopil v veljavo dne 1. aprila 1931., določa v I. odstavku, da morajo predložiti civilni aktivni državni uslužbenci v 4 mesecih, t. j. do 31. julija 1931. po neposrednem starešini v originalu ali overovljenem prepisu vse one dokumente, s katerimi žele spopolniti podatke v centralnem Uslužbenem listu glede tega, da bi se jim pripoznalo za pokojnino čas, ki se priznava po tem zakonu za pokojnino (§ 116. in 270. ur. z. — glej Roč. Kat. 1932./33. v XI. poglavju, odstavek B, str. 69). Po prej citirani določbi § 274. ur. zak. je bilo torej treba predložiti le dokazila za vpise, ki niso bili še zabeleženi v Uslužb. listih in se nanašajo v prvi vrsti na čas, označen v § 270. ur. z., ker efektivno službovanje je gotovo vsakdo vpisal že ob prvotni sestavi Uslužb. listov.

Uslužbenec, ki so bili dne 1. aprila 1931. v drž. službi, se ne izdajajo nikake rešitve o službeni dobi, ki je vstevna za pokojnino. Ta se določi le v rešenju o odmeri pokojnine na podlagi vpisov v centralnem Uslužb. listu, kajti prej nima službena doba nobenega vpliva za napredovanje z ozirom na določbe §§ 249., 49. in 52. ur. zakona.

Uslužbenec pa, ki stopijo v drž. službo po 1. aprila 1931., se mora ugotoviti na podlagi predloženih dokazil, kateri prejšnji čas se jim pripozna po tem zakonu za pokojnino. Če je uslužbenec sprejet v drž. službo z ukazom, se mora ugotoviti čas s posebno rešitvijo, ki se izda hkrati z ukazom, če se pa izda odlok o postavitvi, se mora ugotoviti čas z istim odlokom in to po določbah II. odstavka § 274. urad. zakona. Te določbe pridejo v poštev ob priliki reaktivacij upokojenec, sprejemu v državno službo osebe, ki so podale ostavko, kontraktualcev ter onih, ki imajo ob sprejemu v drž. službo dokazila za vstetje časa, ki je naštet v §§ 113., 116. in 270. ur. zakona.

—§ Navedba očetovega (moževega) imena v prošnjah (in »Izvodih«) za napredovanje je predpisana ter je točno izvajati in to v lastnem interesu, kajti prošnje, v katerih ni navedeno očetovo odnosno možovo ime, vračajo nadrejene oblasti v spopolnitev, rešitev vlog se s tem zakasni in na ta način trpi event. škoda oni, ki se ne ravnajo po razpisih in navodilih. — Glede oblike očetovega (moževega) imena opozarjamo na navodila v razpisu kraljevske banske uprave in v Roč. kat. na strani 34 in 59, t. j. da se piše ime v obliki svojilnega pridevnika za priimkom in pred krstnim imenom, pribito torej: »Čvek Ivanov Peter« ali »Peve Ignacijeva Marija«. Omožene navedejo le sedanji priimek, možovo ime in svoje krstno ime.

za čeno, za moža in za otroke —  
"Tempo" čviti na otroke

LJUBLJANA      Za gotovino:      MARIBOR  
Gledališka 4      Selenburgova 4      Slovenska 18

#### Naša gospodarska organizacija.

##### 5. NOVEMBRA POJDEMO V MARIBOR!

Takrat bo namreč slovesna otvoritev Učiteljskega doma, kateri že obratuje od začetka septembra. Splošna želja namreč je, da ta važen dogodek, ko je učiteljsvo v naši banovini dobilo svoj prvi dom, ne gre tiho mimo nas in naše javnosti. Zato je bilo prvotno namenjeno, da se vrši slovesna otvoritev dne 8. oktobra in sicer s skupnim zborovanjem vseh treh mariborskih in sosednjih učiteljskih društev. Na ta zborovanja pa naj bi poslala vsa oddaljena učiteljska društva svoje zastopnike. Zvečer istega dne pa naj bi bil koncert pevskega zbora JUU dravske banovine. Isti dan naj bi bilo odkritje spominske plošče pok. voditelju in uredniku Mihaelu Neratu v Krčevini, kakor tudi odkritje spominske plošče vzornikom in dobrotnikom učiteljskega, katerih imena so vklesana v vestibulu Uč. doma.

Ves ta program pa se je preložil na 5. november vsled tehtnih lokalnih prilik. 5. 6. in 7. novembra priredi namreč Maribor razstavo perutnine, sadja in poizkušnjo vina. — Obenem bo tiste dni, v nedeljo, »Beseda« Inavčeve pevske župe v spomin 70letnice mariborske čitalnice, ki je bila za narodno pre-

bujenje ne samo Maribora, ampak vsega slovesnega dela slovenske štajerske velevažnega pomena. Vsled tega se je preložila torej tudi slovesna otvoritev Uč. doma in našega koncerta na te dni, ko je pričakovati večjega dotoka ljudi tudi od zunaj. Zaprošena je od skupnega prireditvenega odbora tudi četrtinska vožnja po železnici in je mnogo upanja, da jo dobimo. O podrobnostih vseh teh prireditvev bodo itak obširneje poročali dnevniki. Za učiteljsvo pa velja deviza: 5. novembra gremo v Maribor.

—g Samopomoč učiteljskih otrok reg. z. z o. zavezo v Ljubljani sprejma zdrave otroke, posinovljence in varovance učiteljev od dopolnjenega 3. do dopolnjenega 10. leta. — Zadruga ima danes 208 zavarovancev. — Posmrtnina znaša 2080 Din. Pišite še danes po pristopnico na naslov: Samopomoč učiteljskih otrok reg. z. z o. zavezo, Ljubljana, Dunajska cesta 17/I. — Njen načelnik je tovariš Lavrič Pavel.

—g Učiteljski dom v Ljubljani. Učiteljsvo v Cerknici je darovalo 70 Din. Učiteljice gospodinske šole na Mladiki v Ljubljani po tov. Kumlju 50 Din. Učiteljsvo narodne šole v Litiji je poslalo namesto cvetja na grob umrlemu očmu tov. Pirnika 45 Din. Udeleženci zadržno-knjigovodskega tečaja so na poslovnem večeru nabrali 72 Din. Tovariši, tovarišice! Spominjajte se ob vsaki priliki svojih domov! Skrbimo predvsem za svoj stan.

—g Učiteljski dom v Mariboru. Izkaz za čas od 1. 6. do 15. 9. 1932. Članarina: Ptuj, učiteljsko društvo 264 Din; Sv. Lenart v Slov. gorah, učiteljsko društvo 449-90 Din. Delež in pristopnina: 4630 Din. Darila: Učiteljsko društvo Slovenjgradec namesto venca na grob tov. Al. Schechela 100 Din. Neimenovan v Mariboru 150 Din. Simon Vodenik v Kranju 300 Din. Učiteljsvo pri Sv. Ani v Slov. gor. namesto venca na grob tovarišice Nade Škerljeve 100 Din. Učiteljsvo dekleške osnovne šole v Ptuj 83 Din. Iskrena hvala! — Gospodarska podjetja: zemljevidi 21.392 Din; slika »Bled« 359 Din; grb 200 Din; za opremo penzionata 1952 Din. Tovariši in tovarišice, spominjajte se ob vsaki priliki Učit. doma! — Pristopajte kot zadržni člani!

—g Zemljevid Kamniških planin. Mnogi tovariši (ice) so že pozabili, da je pred leti izdal Učiteljski dom v Ljubljani izvrsten zemljevid »Kamniške planine« z »Ljubljanskim poljem«. Na njem so zaznamovane vse šole kamniškega okraja, prav tako nekaj šol srezov Ljubljanske okolice, Kranja, Litije, Gornjega grada in Dravograda. — Prosvetna oblast je zemljevid priporočila kot izvrstno učilo. Dobite ga za ceno 4 Din pri Učiteljski domu v Ljubljani. Tu lahko dobe šole tudi Ribičičeve »Igrice«, vezane po 12 Din.

—g Ker se ni mogel udeležiti pogreba umrlega tovariša in narodnega mučenika Fr. Megle, je daroval Uč. domu v Mariboru A. Hren znesek 50 Din.

## Mladinska matica

### VABILO NA SUBSKRIPCIO.

Pred nekaj meseci smo razpisali subskripcijo za Dr. Čermeljevo knjigo o Tesli in razvoju elektrotehnike. Nekateri šole so se odzvale v prav lepem številu. Mnoge srednje in meščanske šole pa so prezrele naš razpis. Čas, v katerem je izšel subskripcijski oglas, je bil precej neprimeren za propagando za knjigo. Tudi pred počitnicami je bilo, ko so imeli učitelji in učenci, profesorji in študentje polne roke dela in skrbi. Zato ponavljamo subskripcijo.

Knjiga »Tesla in razvoj elektrotehnike« je temeljito delo Dr. Lava Čermelja, znanega strokovnjaka na tem polju. Namenjena je mladini nižjih razredov srednjih, meščanskih in višjih razredov narodnih šol. Iz nje spozna v lahki in umljivi obliki bistvo, svojstva in važnost vseobsežne sile elektrike, ki je podlaga vse sodobne kulture in civilizacije.

Plodove civilizacije uživamo tudi mi in malokdo sluti, da so naš Jugosloveni v razvoju elektrotehnike presenetljivo uspešno sodelovali.

S ponosom lahko kažemo na delo naših rojakov, posebno pa na delo velikega izumitelja in učenjaka Nikole Tesle.

Ob opisu razvoja elektrotehnike spozna mladina zasluge Nikole Tesle in drugih naših velikih mož, da se v njej vzbudi in ojači zanimanje za prirodoslovne vede in tehniko in da se v njej utrja zavest, da gre našemu narodu odlično mesto med kulturnimi narodi. Naši duševni velikani »kakor Nikola Tesla, ki so nam priborili to odlično mesto, pa so mladini svetel vzgled na trdi poti k delu in slavi.

Knjiga bo obsegala okrog 130 strani velikega formata, bo tiskana na finejšem papirju in bo imela okoli 60 slik.

Subskripcijska cena za kartonirane izvode je 26 Din. za vezane 32 Din. Knjižotrska cena pa je določena na 34 in 42 Din. Naročila sprejema do 31. oktobra t. l. Mladinska matica, Ljubljana, Francišanska 6.

#### Mladinska matica.

—mm S 4. seje Mladinske matice. 1. Rok za subskripcijo za Čermeljevo knjigo »Tesla in razvoj elektrotehnike« se določi do konca oktobra t. l. Po en izvod vabil na subskripcijo se razpošlje na vsa ravnateljstva srednjih in meščanskih šol. Vabilo se ponatisne tudi v »Tovarišu«, kjer naj se dela tudi nadalje za knjigo reklama. — 2. Naj se objavi pozneje v »Tovarišu« v mastnem tisku, da je knjiga »Mihec in Jakec« pošla in da izdamo drugo izdajo, če bo dovolj priglasencev. — 3. Naj se poskrbi za oferte tiskarne za »Miklavževo noč« v štirih barvah. Priloži naj tudi več vrst papirja.